

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1732. usque ad annum 1734

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1785

VD18 90119339

§. 64. Ridicula Logomachia inter Sutorem & Francofordiensem
Prædicantem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67683](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67683)

„odium & inimicitias inducunt, eo fo Sæc. XVIII.
 „lertius evitare tenentur, quo magis A. C. 1733.
 „Imperii legibus prohibitum est. Reli-
 „gionem convitiis & contumeliis tam
 „e suggestu, quam in privata conver-
 „satione in Catholicos effulis ore vel
 „calamo propugnare, alterius Reli-
 „gionis Superioribus, Parentibus aut
 „Tutoribus eorumque legitimæ pote-
 „stati, educationi, ac debitæ obedi-
 „entiæ subditos imo etiam infantes &
 „pupillos illicitis sollicitationibus, pro-
 „missis, aut aliis malis artibus subdu-
 „cere, & sub Religionis prætextu eo-
 „rum patrocinium in se suscipere & c.
 „Pareto legi, quisquis legem sanxeris.
 „Aufon.

§. LXIV.

*Ridicula Logomachia inter Sutorem
 & Francofordiensem Præ-
 dicantem.*

Jam anno hujus sæculi vigesimo, &
 trigesimo Joannes Fridericus Starck
 Francofordiensem Præco acriter decla-
 mabat contra Lutheranos, quos ideo
 vocant *Separatistas*, quia sese a communi
 Ecclesiæ conventu & Cæna Dominica
 segregant: Hac oratione se præ ceteris
 peti existimabat Theodorus Krahl Su-
 tor Budinganus, qui Anno 1731. con-
 tra

Sæc. XVIII.
A. C. 1733.

tra hunc Prædicantem scriptum
derat, in quo testatur, se quidem
fervidum fuisse Lutheranum, sed oc-
cim abhinc annis Francofordiæ
Præcones eidem inhibuisse, ne in
officina preces alta voce funderet
contra autem illos publicas choro
& clamorosos lusus tolerasse,
suorum Prædicantium contemptu-
sim sibi imbibito, sese Separatistis
junxisse; ipsam nempe Deum pro-
pisse, ut boni sese a malis separa-
se ergo duntaxat illos ceu Divini
Magistros venerari, qui non in
nis Academiis, sed in Spiritus S.
instructi non petunt, ut eorum
tores sint perpetui Auditores, sed
permittunt, ut a Deo excitati
doceant, ac ingenii sui dotes ad
munem utilitatem impendant: se
illos Præcones pro falsis propo-
lupis rapacibus, hominibusque
carnalibus & terræ agglutinatis
bere, qui Crucis Christi inimici
a carne & sanguine edocti. ab homi-
bus ad ministerium vocati, non
clesiæ sed ventris Ministri &c. Pro
hæc deliria fanaticus hic homo
alveo uberius effudit, ac demum
toria eloquentia prætensam Luth-
nismi antiquitatem explosit, simul
orthodoxos (scilicet ex Separatistis
factis

factione) Præcones rogavit, ut sibi Sæc. XVIII.
 caveant ab hypocrisi, ventris cura, A. C. 1733.
 ac humano timore, necnon a dominio
 in animas, & a Concionaria Monar-
 chia, qua Prædicantes Lutherani sibi
 private munus docendi vendicant
 &c.

Hanc rapsodiam confutaturus Star-
 ckius, Sutori ex Joannis Balthasari
 Starckii alterius cujusdam Prædican-
 tis testimonio exprobravit, quod ipse
 variis erroribus implicitus privatos
 conventus frequentarit, & veluti spe-
 cialiter a Deo vocatus alta voce ora-
 verit, inque suas preces quædam
 S. Scripturæ minus consona immiscue-
 rit, ac propterea admonitus fuerit,
 ut præscriptis precibus uteretur, ne
 rudioribus offensionem esset. His præ-
 missis Præco veri Ministri notas a Su-
 tore propositas refellere aggressus,
 ostendere nitebatur, nocivos prorsus
 tumultus inde orituros, si quilibet in
 publico Ecclesiæ conventu pro suo modo
 docere vellet &c. Has exprobrationes
 mirifice illustratus Sutor digerere haud
 poterat, quapropter in Prædicantis
 faciem nova convitiolorum plaustra e-
 dito libello evomuit, palam declarans,
 se a Deo immediate vocatum esse, ut
 „superbis & avaris Scripturæ Doctori-
 „bus poenitentiam prædicaret, suam
Hist. Eccles. Tom. LXXIV. Y „vo-

Sæc. XVIII. „vocationem ne uno quidem

A. C. 1733. „inferiorem esse vocatione sui Pre-

„nis, ei similes Prædicantes

„nil nisi siliquas, verba mortua,

„cuas literas, & doctrinas sine

„& vita annuntiare, superfluum

„sapientiam in Universitatibus, ac

„bus Spiritus Dei exulare jobe

„sibi auro comparare; Deum

„unicuique petenti eam concessit

„S. Scripturam per ampla Prædi-

„tium philacteria, eorumque

„crudelius quam per forcipes disci-

„magis indomitum, magisque

„bum hominum genus in terris

„esse, quam Prædicantes, se ver-

„esse somniorum nundinatores,

„propterea se credere non polle-

„tionem de Baptismo infantum

„S. Literis esse fundatam, se de

„veritate per Dei verbum adeo

„victum esse, ut etsi cælum &

„oblisterent, eam tamen suo san-

„confirmare paratus foret: Præ-

„pollicebatur, se de hac veritate

„tegrum tractatum brevi editur-

„ac tandem futura comitate

„cantes appellare consuevit cæc-

„cularum gestatores, & Sociniani

„eoquod traderent, Christum adeo

„in nobis debilem, ut mandata,

„ipse observari mandavit, observare

possimus: " Cum autem Starckius Sutori objecisset, Sutori ultra crepidam non esse excedendum, proin ipsius non esse docere, ac libros edere, inde excandescens Prædicantibus opposuit, eos nullatenus Zelare Dei honorem, sed consueta inter opifices invidia metuere, ne ipse eis panem, quæstum ac negotiationem, & maximum lucrum inde in eos redundans imminueret: dein a Prædicantibus sciscitatur, an Deus ipsis solis prædicationis monopolium ita concesserit, ut præter eos nemo alius has merces vendere possit, & an Deus ipsos posuerit Pastores & Doctores singularis cujusdam otiosæ Societatis, ac inertis Ordinis? an Deus doctrinæ ministerium ad morem opificii duntaxat Prædicantium Tribui eorumque scholæ annectere voluerit? Exprobrat etiam Starckio, eum ita lucro inhiare, ut si simul ad duo ministeria vocaretur, illud solum pro Divina haberet vocatione, ex quo plus lucri sperare possit: Hæc pluraque alia prorsus insulsa ab hoc fanatico Sutore publicis typis edita rursus Præco refellere conatus, hoc anno librum edidit, in quo dogmata de Baptismo, Christi Ecclesia & Pastorum vocatione ex S. Literis demonstrare molitus, suos obtestabatur, ne se a communi Ecclesiæ Conventu, ac Cæna

Sæc. XVIII.
A. C. 1733.

Sæc. XVIII.

A.C. 1733.

Dominica segregarent. Nec de
 tamen, qui Sutorem contra Pa
 cantem sparsis in vulgus libellis
 defenderent, ejusque libros tam
 divina virtute, veritate ac sapi
 plenos deprædicarent, e contrari
 tem Starckii rationes & responsa
 ad infimas feces deprimerent.
 quidem prudens ac moderatus tam
 hujus fanatici temeritatem appro
 duo tamen sat mira ac singularia
 in conflictu a non paucis notaba
 & primum illud quidem, quod
 ckus Præco Theologicis utique
 probe instructus, cum rudi ac pu
 Sutore in publicam iterato arenam
 scendere non erubuerit, quem
 gloriosius vel contemptu ac filio
 vel Magistratus & Ministerii aucto
 refellere potuisset: alterum est, cum
 operose Sutorem & Separatistas
 étatus fuerit Starckius? cum tam
 hi ad S. Literas, purum Dei Verbum
 & Divinas inspirationes provocent
 se a Deo ad prædicandum vocat
 ferant, sicut Lutherani Præcones
 ne unicum quidem suæ vocatio
 sensus S. Scripturæ rite intellectu
 damentum afferre possunt, quod
 æquali jure Separatistæ sibi vendicant
 Fors isti suæ doctrinæ certitudinem
 libris suis Symbolicis ex Dei Verbo

concretis derivant? aut unde illos ex
 Dei Verbis rite fuisse excerptos sciunt? Sæc. XVIII.
A. C. 1733.
 nonne qui extraxerunt, erant homines
 æque fallibiles ac sunt Separatistæ,
 Zwingliani, Pietistæ, Sociniani &c.
 qui omnes suos pariter libros Symbo-
 licos ex puro Dei Verbo rite extractos
 pro aris & focis propugnant, & sen-
 sum, quo ipsi S. Scripturam interpre-
 tati sunt, verum Divinumque esse sen-
 sum jactitant, etsi *fundamentaliter* con-
 trarius sit sensui, in quo Lutherani eun-
 dem S. Scripturæ textum interpretan-
 tur: Fors Separatistarum, Sociniano-
 rum &c. Spiritus, spiritus est malus,
 spiritus tenebrarum &c. sed nunquid
 hoc idem ipsum Separatistæ Lutheranis
 regerere possent? Quis Judex erit,
 quo fundamento infallibili quis di-
 scernet inter hosce spiritus? Non Scri-
 ptura; ad hanc enim ceu ad Judicem
 utraque pars appellat; æquus Judex
 esse non poterit, nisi simul nigrum cen-
 seat album, & album esse nigrum, ve-
 rum & falsum spiritum. Fors Luthe-
 rani dicent, eorum sensum esse clarum,
 & unum Scripturæ textum clare per
 alium explanari? mox Separatistæ &c.
 opponent, ipsorum sensum esse claris-
 simum, per Divinas inspirationes post
 humiles ad Deum preces cognitum,
 & centenis textibus clarissime explana-
 tum.

Sæc. XVIII.

A. C. 1733.

tum. Ad idem ergo tribunal, et
demque Judicem cum ambæ partes
caussa, quæ sicut veritas ab errore
screpat, provocant, vel ergo pro neutra
vel pro utriusque parte erit sententia
proin vel utraque pars causa
& a fidei veritate deviabit, vel
simul vera & falsa esse poterit.
quirendus ergo alius erit Judex
libilis, quem neutra pars in sua
clesia reperiet unquam.

§. LXV.

*Diversæ velitationes inter Lutheranos
Prædicantes.*

Enimvero non uno, eoque sat fatis
experimento Lutherani Prædicantes
ab ipso suæ reformationis exordio
docti fuere, nullam in eorum Ecclesia
esse certitudinem, quo sensu com-
versi S. Scripturæ textus sint accipien-
dum, incerta, dubia, controversa, &
æquantia sine alio præter Scripturam
Judice remanere omnia, remque
ad eam devenisse necessitatem, ut
eludendum durissimum hunc diffi-
catis scopulum asserere cogantur, præ-
ter fidem in Deum, & Christum
mediatorem nullum alium suæ Religionis
fundamentalem dari articulum, quod
vis nec in hoc numero convenienter